

зашкільного виховання. Модернізація вітчизняної середньої і вищої школи, запровадження у практику освітнього процесу платної форми навчання супроводжується перерозподілом фінансів держави і батьків, дедалі більшим зміщенням частини освітніх витрат у бік батьків. З цим пов'язана значна диференціація можливостей різних соціальних груп щодо отримання якісної освіти. Ця нерівність доступу виявляється вже на ранній стадії освітнього циклу – на рівні початкової школи: діти із незаможних родин мають досить низькі шанси потрапити до спеціалізованих шкіл і гімназій, якість навчання у яких суттєво відрізняється від звичайних непрестижних шкіл.

Ще більш вираженою є нерівність у доступності вищої освіти в Україні. Це стосується ймовірності вступу до вищого навчального закладу (ВНЗ) з огляду на різну фінансову спроможність сімей оплатити навчання. Треба зазначити, що система середньої освіти в селах потребує реорганізації і вдосконалення, оскільки мережа її навчальних закладів відзначається надмірною уніфікованістю, малокомплектними школами, слабкою матеріально-технічною базою і гострою нестачею кадрів. Досить низька якість навчання у сільській місцевості зумовлює нижчий рівень знань випускників сільських шкіл і відповідно менші шанси вступу до ВНЗ, ніж жителів великих міст та обласних центрів. Нерівність у доступі дітей і підлітків до освіти в Україні в основному залежить від матеріального становища сім'ї, соціального статусу їхніх батьків, місця і регіону проживання.

СЕКЦІЯ 7

ПОЛІТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Арефьева М.
НТУ «ХПІ»

ПОЛІТИЧНА СКЛADOVA ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗМІ

Під засобами масової інформації розуміються газети, журнали, теле- та радіопрограми, кінодокументалістика, інші періодичні форми публічного розповсюдження масової інформації. Засоби масової інформації – це складова частина політичної системи суспільства. Яке суспільство, така й система масової інформації. У той же час ЗМІ здійснюють серйозний вплив на суспільство, його стан і розвиток. Вони

можуть сприяти прогресу чи гальмувати його. ЗМІ висловлюють інтереси суспільства, різних соціальних груп, окремих особистостей. Їх діяльність має важливі суспільно-політичні наслідки, так як характер інформації, що адресується аудиторії, визначає її ставлення до дійсності і напрям соціальних дій. Тому, за загальним визнання політологів, ЗМІ не просто інформують, повідомляють новини, а й пропагують певні ідеї, погляди, вчення, політичні програми і тим самим беруть участь у соціальному управлінні. Шляхом формування громадянської думки, вироблення певних соціальних установок, формування переконань ЗМІ підштовхують людину до певної політичної поведінки.

У демократичній, правовій державі кожен громадянин має забезпечене законом право знати про все, що відбувається усередині країни і в світі. Як справедливо підкреслюється в багатьох дослідженнях і випливає з різноманітної і багатой практики, без гласності немає демократії, без демократії немає гласності. У свою чергу, гласність і демократія не мислимі без вільної, незалежної преси. ЗМІ в даному випадку є такими ж компонентами демократичної системи, як парламент, виконавчі органи влади, незалежний суд. У цьому плані ЗМІ називають ще четвертою владою. Це образне вираження не тільки говорить про них як про владу, але і вказує на своєрідний, специфічний, не схожий на владу законодавчу, виконавчу і судову характер цієї влади. У чому ця своєрідність? Перш за все в тому, що це – влада невидима. Вона не має в своєму розпорядженні будь-яких законодавчих, виконавчих, правоохоронних та інших соціальних органів. ЗМІ не можуть наказувати, зобов'язувати, карати, притягати до відповідальності. Єдина їхня зброя – слово, звук, зображення, що несе певну інформацію, тобто повідомлення, судження, оцінку, схвалення або засудження явищ, подій, вчинків, поведінки окремих осіб, груп людей, партій, громадських організацій, уряду і т.д.

ЗМІ в демократичному суспільстві повинні бути, образно кажучи, діалектично протилежним полюсом влади, а не тільки інструментом пропаганди.